

Reergaards Programtale.

Konjekspræsidenten holdt ved Begyndelsen af Finanslovedebatten i Folketinget den 15. Okt. en politisk Programtale. „Abb.“ skriver følgende om Talen:

„Konjekspræsidenten er ikke nogen Under af stærke Udtryk eller blomstrende Talefigurer, og hans Tale er da ogsaa holdt i en meget nøgtern og ganske jaglig Form. I den Del af Talen, som handler om Forbudsforholdene, betoner han, at Maalet er et Værn, som — under henblik til vor finansielle Evne — er indrettet efter en absolut Neutralitetspolitik. Og tillige fastsætter han Nødvendigheden af, at der fra alle Sider vises Resignation.

Da man selvfølgelig maa gaa ud fra, at den nye Konjekspræsident og Forbudsminister maa have Tid til at orientere sig indenfor det ganske nye Arbejdsomraade, som han nu skal dyrke, kan man ikke paa indvarende Tidspunkt vente mere detaljerede Udtalelser, og hvad der her er anført, maa da ogsaa betragtes som foreløbigt tilfredsstillende, da der derved intet er foregrebet og intet sagt, som vil lægge Hindringer i Vejen for fremtidige Forholdninger.

Udover Forbudsforholdene vil iaar det af Konjekspræsidenten antydede Spørgsmaal om en anden Fordeling af Folketingsmedlemmernes politiske Interesse. Men det er naturligvis for tidligt at tale nærmere om denne Sag, førend de paagældende Forslag foreligger.

Alt i alt gjorde den nye Konjekspræsidents Programtale et gunstigt Indtryk paa Tinget. Kort og klart sag Talen jo, hvad Ministeriets Politik vil dreje sig om. Bejlen, ad hvilken denne Politik skal føres, er Forhandlingen, og om Hovedpunktet paa Programmet, nemlig Forbudsforholdene, udtalte Hr. Reergaard udtrykkelig, at paa det vil Ministeriet sætte sin Eksistens ind.

Disse Ord er ikke til at misforstaa, og man maa da betragte det som en Kendsgerning, at Arbejdet paa den endelige Løsning af Forbudsforholdene dermed er begyndt.

Det begynder under trykkelige og vanskelige Forhold. Det begynder paa et Tidspunkt, hvor Sagens fjerde Modstandere staar med en, og deres politiske Handlinger ganske uafhængig og tilfældig, Chance paa Haanden. Man maa da haabe, at Sagen selv maa være saa stærk, at den kan bryde Modstanden, og somme til Enighed alle de mange, som i Virkeligheden vil det samme Maal, om end de ikke hidtil har sagt det ad de samme Veje.

Grev Raben interviewet.

Den hrv. danske Udenrigsminister, Grev Raben har til Korrespondenten for det svenske „Stockholms Dagbl.“ og det norske „Morgenbladet“ udtalt om Unionsoplysningen i 1905, at Tyskland havde påstet Hertugen af Augustenborg eller Hertugen af Glücksborg paa Norges Trone. Men da det ikke kunde gennemføres, maatte man vælge mellem Prins Carl af Danmark eller Republikken, og da den tyske Regering indsaad det, afgjordes Prins Carls Valg ved en Samtale mellem Grev Raben og Nigskansler Wilow, da den sidste erklærede, at Tyskland paa ingen Maade vilde have Republikken i Norge.

Hverken den svenske eller norske Presse har taget disse Meddelelser gunstigt op. Den svenske Presse hævder som Helhed, at Grev Raben hellere skulde tiet, hvis han ikke havde andet at meddele og ikke vilde fremkomme med den længe krævede Raabog. „Morgenbladet“ i Kopenhagen, man i Norge vil trække paa Smilbaandet ad den Overlegenhed,

hvormed Grev Raben antager, at han og Wilow har ordnet Forholdet, og at man i Norge hidtil ikke har vidt bedre, end at Kongeforsørgsmaalet afgjordes ved Folketingsstemning.

Grev Raben har senere tilføjlet „Stockholms Dagbl.“ følgende: „Dr. Redaktør Hildebrandt!

Det Eksemplar af „Stockholms Dagblad“, i hvilket et Interview, Deres Korrespondent har hørt med mig, er gengivet, er først i Dag kommet mig i Hænde. Jeg beder Dem i den Anledning at oplyse, at jeg i Sommeren 1905 hverken har talt med Hr. v. Wilow eller skrevet til Dem. Hvad mine Udtalelser om Hertugerne af Glücksborg og Augustenborg angaar, da har jeg sagt, at det maatte anses for naturligt, om Tysklands Blifvælde paa disse, naar Norges Krone var ledig, da de begge som bekendt fører Titlen: Arvinger til Norge.

Der har mellem den i Interviewet omtalte tyske Statsmand og mig — Samtalen fandt Sted i August — kun været talt om det efter vor Mening uheldige for Nabolandene i, at Norge gik over til at blive en Republik. Slutningsordene til Deres Korrespondent om mit varme Dulle om et godt Forhold mellem Sverige og Danmark er det mig en Glæde fuldt ud at vedkende mig.

Deres ærbødige

Raben Lewetzau.

Ordet ved Holstebro.

Alex. Johnsen paagrebet i Stockholm.

Den i „Danferen“'s Fredags- og Tirsdagsnummer for Ordet i Holstebro omtalte sigtede Gerningsmand, Alexander Johnsen, er bleven paagrebet i Stockholm om Ord i et Skib.

Han blev antruffen om Ord i en dansk Skomærk, der i nogle Dage havde liget i Sønnen, og som just var gjort fejlfar til at afgaa Nord paa ad Finland til. Johnsen havde sagt og faaet Matros som Matros om Bord, og Skipperen havde kun faaet det bedste Indtryk af den unge Mand og hans Arbejde.

Overfor Politiet har han hidtil naaget at fende det ringeste til Ordet i Mejrup.

Centrepolitik.

Redaktør Svarre slutter i „Fj. J. J.“ sine Betragtninger over Kongevalget med følgende Udtalelse:

Naar man ser, hvorledes Forholdene mellem de radikale og Socialdemokraterne udvikler sig i andre Baltiske Lande over, og hvorledes selv Venstres Regerationer staar for Fald, naar de menige Socialdemokrater vil have deres egne Mand frem, saa fristes man ikke til nogen Slags Overtro i dette Skapitel. Vi i det mindste tror ikke paa denne Alliance. Og med nogen Føitthed over for Venstres Ledere ser vi i Valget i Køge et Billede paa et ganske meningsløst Forhold i Venstre. Dette Parti har Røstningen af Tidens Opgaver paa sit Program. Og Venstre under eet har gemmen en Menneskefæder haft en Tillitning fra Belgernes Side, som vilde sætte det i Stand til at lede Landets Politik gennem lange Aar. Og saa staar det saa skrøbeligt i det, at den ene Nøj maa allerede sig med Sjøre og den anden med Socialdemokratiet for at hævde sig i en indbyrdes Strid, der opriver Partiet og lammer dets hele Handkraft.

Dette meningsløse Forhold er Fruigten af Jøernes Venstre i Partiet — og alene deraf. Men efterhaanden opløses de ogsaa Sammenholdet mellem Venstrevalgterne. Og derved mister Venstre som le-

dende Parti den faste Bund under Fødderne i sin selvstændige Politik.

Skuttejagen.

Københavns Skutteforening afstjattede 19. Okt. sin aarlige Præmie-uddeling med en Fest i Wittmar's Lokaler. Der var samlet flere Hundrede Skytter.

Foreningens Formand, Generalmajor Madjen, meddelte, at der i Skyttejagen havde deltaget Repræsentanter for Amtskutteforeningerne samt for Norge og Sverige. Repræsentante blev A. Selgerud, Christiania. Efter Præmieuddelingen fandt der en Fællespisning Sted, i hvilken bl. A. deltog Indenrigsminister Klaus Berntsen. General Madjen talte for Skuttejagen og Indenrigsministeren, der takkede og talte for Københavns Skutteforening og Danmarks Ungdom; han udtalte, at han efter bedste Evne vilde støtte Skutteforeningerne; han haabede paa den kommende Finanslov at faa vedtaget en Forskjælse af Tilskudet til Skutteforeningerne.

Rettsreformen og Frygleloven. Efter hvad „Abb.“ erfarer, agter Justitsministeren under „Minister-Dagen“, som tog sin Begyndelse den 20. Okt., at besvare de mange direkte Forspørgsler om Negeringens Stilling til Frygleloven og en eventuel, formel Revision af Rettsreformen.

Et ophævet Cirkulære. Det har vakt almindelig Glæde indenfor Sagsforerstanden, at Justitsminister Sjøgaard har annulleret det Cirkulære, hvorefter Alberti i sin Tid tilfald Retstjenestens at tage Ekstrabetalning for hurtige Ekspeditioner. Cirkulæret var i sin Tid sikkert meget velment, men Folken blev — i alt Fald i enkelte Jurisdiktioner —, at man maatte altid betale ekstra, jaafrent man ikke vilde vente i maanedesvis paa at faa selv de mindste Sager ordnet.

Det er formodentlig dette Misbrug af Cirkulæret, som har givet det Dødsstødet nu.

Elektriciteten paa Sjælland. De af Solbæk Amts Sageraadforening og Amtets Landboforening meddelte Elektricitetsudvalg holdt ifølge „Solbækposten“ den 17. Okt. Møde i Jyderup. Man vedtog at fremme Arbejdet for Anlæg af en elektrisk Højspændingscentral for Solbæk Amt. Man har opgivet Planen om Mamoieværket, og det paatænkte nu, jaafrent fornøden Tilslutning opnaaes, at anlægge et Værk med Dieselmotordrift i en af Stationsbyerne mellem Solbæk og Kalundborg. Af Udsforbrugere tegnes en Garant af 60 Kr. pr. 1000 Kr. Ejendomsfyld, for Motordrift tegnes 200 Kr. pr. Hektar.

En Vortspøelse. Under det københavnske Politis Sagt paa den formodede Holstebro-Morder fik man ogsaa Meddelelse fra Landskrona om, at man der havde anholdt et yngre danskolende Par, idet man ansaae Manden for identisk med Alexander Johnson. En Opdagelsesbetjent blev straks sendt derover, men fandt ifølge „Natt.“ i Stedet for den efterlygte en yngre forvildet Mand, som efter at have gjort et dybt Grev i sin Faders Kængefæse var sløgt sammen med en ung Pige.

Parret blev taget med tilbage til København og afleveret til deres paarende.

Det er oplyst, at den fra Lythgaadehavnen forbundne Baad er „laant“ af det nævnte Par.

Mistet Hukommelsen. — Sent i Onsdags Nat (14. Okt.) kom en velfærdt, ca. 30aarig Mand hen til en Betjent paa Sølvtorvet i København og bad ham tage sig af ham, da han pludselig havde tabt Sinde og hverken kunde huske, hvad han hed, eller hvor han boede. Betjenten, som ansaa Manden for at være sindssyg, tog ham ifølge „Natt.“ med til Kommunehospitalet, hvor man dog kun kunde give ham et rent foreløbigt Opholdssted.

Drunket paa Hjemvejen fra et Kroglide. En 40-aarig gift Husmand P. Nasmussen, der arbejdede paa Gaarden „Marienlund“ ved Odense, er Onsdag den 20. Okt. om-

Aftenen paa Hjemvejen fra et Gilde i Skibhusstro faldet i Odense Kanal og druknet.

Ejendomsfalg. Proprietær Schrøder har solgt sin Gaard Ellegaard ved Odense til Hr. Holm, Søn af Godsforvalter Holm, Einiedelsborg, for 65,000 Kr. Til Gaarden hører 73 Tdr. Land Ager, Skov og Eng.

Ikke den eneste. I Anledning af Meddelelsen om, at en Præst paa Langeland tager Strandbade endnu paa denne Tid af Aaret, skrives der til „Kr. Dagbl.“, at Pastor Gros Petersen paa Thuns, paa saa Dage nær, tog Strandbad hver Dag hele sidste Vinter, og det er hans Plan at gøre det igen i den kommende. I Fald Havet frøjer til, har Læreren nok paalagt sig at banke Hul i Isen, saa Præsten alligevel kan faa sin jædvanlige Duffert.

Og i Kalundborg lever der et Par forhenbærende Lærere Jesen og Petersen, der, naaget de er henholdsvis 81 og 78 Aar gamle, til dato daglig har taget Både i Kalundborg Fjord.

Reddet fra Døden. — Paa Stationspladsen i Strib imblede Mastfinsmester W. Lund fra Fredericia foreleden over en Stime og faldt hen over et Spor umiddelbart foran en Bogn, der var sat i stærk Fart. Det saa et Sekund ud, som om hans Liv ikke stod til at redde, idet han er en ældre Mand og ikke saa rask i Vendingen, at han selv kunde komme hurtigt nok bort; men en rask ung Portør, S. P. Mathisen, sprang ifølge „Fred. Dagbl.“ til og fik med Fart for sit eget Liv Hr. Lund væltet ud af Sporet i sidste Øjeblik.

Overlærerne. Nyborg, 19. Oktober. Overlærerforeningen har i Dag holdt Møde her. De afgaaende Væjresmedlemmer, Gert og Langfær, genvalgtes. Paa Mødet forhandlede om Stolebørns erhvervsmaessige Arbejdere, om Tegneundervisningen i Folkeskolen, om Købstadskolernes Sommerferie og om de forte Kurser.

Næste Møde holdes i Aarhus i Sommerferien 1909.

Stiftelsesfaldets Skole i København vil fra 1. August 1909 gaa sammen med de øvrige Løjere Privatfokler i København. Samtidig stratræder Prof. Voffenhauer Udelshen, der overtages af Stoleinspektør, cand. theol. S. P. Sønnen.

Ulykke ved Tærkning. Husmand Hans Larjen, Boeslunde ved Skelstor, styrede foreleden under Tærkning paa Herregaarden „Gerdrup“ ned fra et Tærkerværk. Gaardt kvæstet jortes han til Skelstor Sygehus, hvor han er afgaaet ved Døden.

Opagt Overenskomst. De foindelelige Arbejdere paa Zrefundens kemiske Fabrikker har opagt den hidtil gældende Overenskomst. Der har været først Forhandlinger om en ny Overenskomst, men da disse ikke førte til noget Resultat, i Arbejderforeningen blev der den 21. Okt. afholdt et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne.

Doktordisputats. — Lørdag den 17. Okt. forsvarede cand. mag. S. P. Cortien sin for Ervervelsen af den filosofiske Doktorgrad fremme Afhandling: „Lyd og Strikt i Etruskisk“.

De ordentlige Opponenten var Professor, Dr. Vilh. Thomsen og Professor, Dr. Solger Pedersen; af Tilhørerne opponerede ingen.

Kopperne. — Distriktslæge Langhoff Sørbøing har den 19. Okt. konstateret et Kopperfald hos Piger W. Henriksen i Guldborg. Den Angrebne er indlagt paa Isolationshuset i Satsløbing. Henriksen er bleven smittet af en Mastfinsmester Nielsen, der er indlagt for Kopper paa Epidemihuset i Naffov.

Kalundborg, 16. Oktober. Stats-husmand Marius Madjen af Egebjerg, der førte et Tærkerværk, faldt i Aftes ved 6-Tiden med af dette. Han kom ind under Halmpræsen, hvis Hul gik over hans Vrist. Han døde kort efter. Han efterlader sig Sustru og fem ukonfirmerede Børn.

Denne Højstoleforening har vedtaget af Kommunen at købe en Grund af Odense Slotskøbs Areal

og derpaa at opføre en Bygning for Foreningen.

Bygningen skal koste 46,000 Kr., og for Grunden, der er 2450 kvadratalen stor, skal der betales 7000 Kroner.

Burmeister & Wains Centrifuge. Paa den store fransk-britiske Udstilling, der for Tiden afholdes i London, er Aktiefabrikatet Burmeister & Wain bleven tilkendt Grand prix for sin nye Centrifuge, Patent Knudsen, og for sine rustfri Mælke-transportpande.

Den sjællandske Bondestands Sparekasse. — Ved et af ca. 50 Mønstre bejgt Møde i Dalmoje indtoges ca. 60 nye Tilidsmænd i Den sjællandske Bondestands Sparekasse med en samlet Garantikapital af 70,000 Kr.

17 og 4 Hjerdedele Mill. Kr. mere i Danmark. I de forløbne 9 Maanedes af Aaret 1908 er Værdien af vor Smørudførelse til England steget med 12—13 Mill. Kr., af Høstet med ca. 3 Mill. Kr. og af Veggene med et Par Mill. Kr. Jalt er i Januar—Sept. (inklusive) hjemdragt 17,809,000 Kr. mere end samme Tidrum i Fjor.

Samtidig er Smørtillførslen fra Australien, Høstetillførslen fra Amerika og Høstporten fra Tyskland og Belgien gaaet tilbage.

Et Jubilæum. — Folketingets Protokollsekretær, Forfatteren Erik Skram, har den 5. Okt. været 40 Aar i Nigsdagens Tjeneste, først som Stenograf til Oktober 1894 og derefter som Protokollsekretær.

Kopperne. Et Kopperfald er den 17. Okt. konstateret i Kirkeby ved Svendborg.

Faareveje Højstole har indtaget 80 Elever til Vinterkolen.

Bedragerist Godsforvalter. Ved en i disse Dage af Sagsfører Mandat Vertelsen og Overretsagsfører Pjelder (den tidligere Administrationskomite for Benzou) foretagen Revision paa Stamhuset Benzons Godsforvalter er der konstateret et betydeligt Underfynd i Godsforvalter Rabilds Kasse. Hvor stort Underfyndet er, er endnu ikke opgjort; men det er ifølge „Grenaa Folketid.“ foreløbig konstateret et Underfynd paa 10,000 Kr. Besvigelserne vil overvejende ramme Stamhusbesidder Mathias-Benzou personlig.

Næbild er ca. 40 Aar gammel og har i 3½ Aar været anjat som Godsforvalter ved Stamhuset Benzou. Han blev straks aflediget, og i hans Sted ansattes Godsforvalter Anderjen, Katholm.

Overfor Gerrild Vandværksfororium skal Næbild have begaaet et Bedrageri paa 6000 Kr. Hans Regnskaber menes ikke at være forefaldede.

Branden paa Voergaard. — Mens man som meddelt af Mangel paa Avis har maattet Ibslade den Raagabond, der var anholdt som mistænkt for at have foraarsaget Branden paa Aarupgaard, synes Politiet at have bedre Kort paa Haanden overfor Karlen Joh. Pedersen, der mistænkes for at være Skyld i Branden paa Voergaard. Han har ganske vist endnu ikke tilstaaet; men „Vend. Folkebl.“ meddeler, at det er oplyst, at han fort for Aldens Opkomst har staet i Ladeporten, hvor han for at finde en Skilling til en Treng har revet en Del Tandstikker af og kastet dem fra sig. Stom han paaftaar, at han ikke kan huske dette, mener man dog ikke, at han undgaar at blive straffet for uagtioni Ildpaafættelse; bedrer hans Einkommelse sig ikke, vil han dog blive indlagt til Observation, for der falder Dom i Sagen.

Det mærkelige Fænomen, der foreleden observeredes paa Erik Petersens Mark i Ejer Vested, den frørlige, forte Stribe, menes nu ifølge „Nibe Stift.“ at stamme fra en Vallons Landingsstov. Formodentlig er det den paa Fars landede Vallon, der under et paatænt, men derefter atter opgivet Landingsforjag har været saa nær ved Føden.

Ulovlig Høsthandel. En Høsteksportør i Kolding havde fra Norge faaet en Ladning Høst, der langt alle holdt den lovbeslavede Styr-

relse; under den Sag, der i den Anledning blev anlagt mod ham, hævdede Høsteksportøren, at Undermaalsaalene var købt og fangebøede i Norge, altsaa udenfor dansk Soterritorium, og beviemte til at jalgtes i England og Tyskland, hvorfor den danske Høsteksport formentlig ikke skulde kunne anvendes her. Det vilde Dommeren imidlertid ikke gaa ind paa, og Eksportøren blev derfor ifølge „Kold. Av.“ dømt til at betale en Bussk paa 20 Kr. foruden alle Sagens Omkostninger.

Kalkmalerierne i Jetsmark. En Udledning fra Nationalmuseet, Hr. C. Rothe, er ifølge „Kalb. Amtst.“ optaget af Arbejdet med at afbælle og restaurere de mange Kalkmalerier, der er fundne i Jetsmark Kirke.

Nyt Dæmningsanlæg. En større Arbejdsstørke har i Sommer bygget en ny Dæmning over Bugholms Vejle. Denne Dæmning, der har sit Udgangspunkt udfor Tommerby Kirke, skal støde til Hoveddæmningen et Stykke Nør for Hovedluften ved Ingeniørholigen. Den bliver 14,000 Men lang og 3½ Fod høj. Senfagen med denne Dæmning er i Følge „Kalb. Amtst.“ at afgørne det Vand, der fra Gledesserne strømmer ud over Vejlen.

Mariager Havn. Der er nu Udlyst til, at Mariager Havn vil faa den Udvidelse, som den paa Grund af den tiltagende Trafik i de senere Aar har trængt saa stærkt til. Det er ifølge „Rand. A. Av.“ Meningen dels at forlange Broen ca. 30 Men og dels at mudre betydligt op, saa der bliver ikke saa lidt bedre Plads til baade større og mindre Skibe.

Ejendomsfalg. Aalborg, 19. Oktober. Gaarden „Gammel Braa“ i Nistrup Sogn er af Herredsfuldmechtig von Guth i Randers solgt til Impetfkr Jørgensen, Namerupgaard, for 250,000 Kr. Gaarden er stødjat for 35 Tdr. Hartkorn.

Brandstiftelse? En Dag midt i September Maaned brandte et ubeboet Hus i Hjorthebe, tilhørende Vager Hansens Sustru. Da der opstod Mistanke om, at Branden var paafat arresteredes. Vager Hansens og hans Sigerfader Væber Sørensen. Hansens blev dog kort efter løsladt, men samtidig arresteredes Væber Sørensens Sustru, Jordemoderen i Hjorthebe, mistantk for Meddelagtighed i Brandstiftelsen. Endnu er der dog intet sikkert oplyst om Sagen, men Politiet mener ifølge „Rand. Dagbl.“ at være paa det rette Spor.

Brande. Niels Peder Pedersens Gaard i Nistrup ved Trustrup er foreleden Nat nedbrændt; Stamhuset reddedes dog. Der indebrændte 2 Kalve og Hønsene. Ilden formodes paafat.

Et grimt Bølleoverfald forsvedes foreleden Dag i Nykøbing paa Mors. Der havde været Marked, og to Djenejefarle, Jens Jensen og Henrik Markusen, havde flere Gange i Dagens Løb været i Kammeri; em Aftenen littede Markusen sig ifølge „Morsø Av.“ bag paa Jensen og tilføjede ham 4 Kniojst i Baghovedet. Den overfaldne, hvis Hjernefæl var berørt af det ene Kniojst, blev fort til sit Hjem i Medstied, mens Bøllsmanden blev arresteret.

Manders Havn. Efter at den store Udvidelse af Manders Havn nu er endt, har Havnudvalget ladet udarbejde paa Dansk, Dyst og Engelsk en Beskrivelse af Havnen og Oplysning om alle de Forhold, der kan have Interesse for Isfarenbe.

En Opfindelse. Hr. P. Jørgensen i Thorsrup har ifølge „Vard. Folkebl.“ konstrueret en Kartoflooptegnings-Maskine, der har den Fordel fremfor sine Konkurrenter, at den foruden at grave Kartofferne og tillige renser dem for Jord og Eten og følger dem i Sæffe. Opfinderen har allerede udtaget Patent paa Maskinen.